

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona
 Folyóévre 12 „
 Vidékre: Negyedévre 5 „
 Folyóévre 20 „

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 Gászló József.

Egyeszesám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Mit kíván a magyar nemzet?

— aug. 11.

Országunk szívébe, hű magyar népehez jön a király, — hogy közletről lássa, vizsgálja, jól megismerje a bajt és meggyógyítsa, behegessze a magyar nemzet immár ki tudja hányadszor megújult sebeit.

Lehetetlen, hogy jót ne akarjon a király, ha közibénk jön. Hiszen ő felsége megesküdtött a magyar alkotmányra és ő felsége a mellett szereti is, becsüli is magyar népét. Azért jön tehát most válságos bajunkban mihozzánk, hogy jószágos atyai kezét rátegye izzó homlokunkra, vérző szívünkre.

A király azonban, a mikor nemzetével érintkezik, nem csupán jószágos öreg ember, hanem első sorban a magyar szent korona alkotmányos jelentőségének eleven jelképezője.

A király ennél fogva nem érintkezhetik hű magyar népével mesebeli egyszerűséggel olyanformán, hogy: Itt vagyok, mondjátok el fiaim, mi fáj, hadd szedem ki a beletört tüskét a sebből!

A király alkotmányos érintkezése népével a parlamenti felelős kormány és nem kevésbé felelős parlamenti többség útján történik.

Ott állunk tehát ismét a számra hatalmas, multa ősi szabadelvűpárt előtt. Ez a párt jó félesztendeje elkövette azt a hibát, hogy nem vette észre, hogy azt, a mi a kiegyezési törvényben benne van, megvédelmezni, ahhoz ragaszkodni első sorban talán mégsem a függetlenségipárt, hanem inkább a 67-es alapon álló szabadelvűpárt feladata.

Ha a párt félesztendővel ez előtt becsületesen kijelenti, hogy igenis elmulasztottam eddig az 1867. XII. t. c. II. szakasza végrehajtását sürgetni; de kötelességem, hogy ezt a 35 éves mulasztásomat, most, mikor a nemzet is kívánja, lelkiismeretem is sarkolva sugallja, helyrehozam, jóvátegyem: sok minden másképp történt volna.

De a szabadelvűpárt őszinte konfesszió helyett szidta az ellenzé-

ket, az obstrukciót, a szószegést és így nyakára nőtt az ugynevezett kisebbség és a nagy lármában, az áldatlan marakodásban háttérbe szorult az alapgondolat, hogy ugyanis a mit a kisebbség követel, az benne van a 67-iki törvényben, annak végrehajtása tehát elsősorban a 67-es szabadelvűpárt kötelessége. Most azonban itt az idő s az ünnepi alkalom, hogy a szabadelvűpárt magába szálljon és kezébe vegye végre valahára a nemzet politikai sorsának alkotmányos intézését.

Szégyen, gyalázat lenne most a belső viszály.

A haza veszélyben van; nemuljon el tehát minden személyes indulat, minden személyes érdek és a hazaszeretet szent tüzeben egybeforrt szabadelvűpárt járuljon közülakarattal a király elé s mondja ki nyíltan, hogy mit kíván a magyar nemzet?

Hogy pedig ezt az egész nemzet nevében bátran megeselekedhesse, erre való nézvést a mai válságban valóságos istenáldása a debreceni szabadelvűpárt ismert határozata.

Csatlakozzék ehhez a határozathoz gyorsan, lehetőleg egy-két nap alatt az ország minden szabadelvűpártja és akkor a király teljesíti, a mit a magyar nemzet kíván.

Mert azt ami alkotmányos királyunktól nem követelhetjük, hogy teljesítse az óriási többség által erőszakosnak, éretlennek, vadnak, meg gondolatlanak jellemzett kisebbség akaratát. A király a mai homályos helyzetben azt is hiheti, hogy ezek az ugynevezett nemzeti követelések csak a függetlenségi álmai, melyekről a józan ébrenlevők tudni sem kívánnak.

Gyujtsanak tehát fáklyát, világosságot a szabadelvűpártok nyílt állásfoglalással!

Az ellenzék, a kisebbség már nyilatkozott, az önállóság hívei, Kosuth nevének imádói, a Rákóczi-szelleműek már nyilatkoztak. Szólaljon meg most már a többség, a nagy szabadelvűpárt! Igy együtt

lesz az egész nemzet és akkor hatalmas, legyőzhetetlen tábor lesz együtt.

A debreceni szabadelvűpárt már megkezdte a toborzást. Határozata mint a veszedelem véres kardja s egyben mint a béke olajága járja be az országot. Rajta! szabadelvű pártjai az országnak, valljatok szint!

És ha ebből a diadalmas színvallásból hamarosan megtudja a király, hogy mit kíván a magyar nemzet, akkor a magyarok istenére esküszöm, hogy a király meghallja a nemzet szíve dobogását és az fog történni, a mit a magyar nemzet kíván!

— aug. 11.

A debreceni határozat hatása. A szabadelvűpárt határozatára még mindig jönnek a visszhangok az ország különböző részéből. — Szatmár csatlakozásáról a napokban adtunk hírt. Most pedig Szegedről, az ottani kereskedelmi kamara titkárától a vidéki hírlapírók országos szövetségének elnökétől érkezett levél Szabó Kálmánhoz, a július 28-iki közgyűlés elnökéhez s ezeket írja: Fűrdőről ma érkezvén haza, pótolom az ujságot olvasást, melylyel hosszasan elmaradtam. És olvasom a tőled eredő bátor debreceni szót, bár elkésve is, meghajtom a zászlót Debrecen előtt, melynek nemes példáját Szeged is követni fogja.

Mi is természetesnek találjuk, hogy a debreceni szózat nem hangozhatik el hatástalanul a másik nagy alföldi magyar városban — Szegeden . . .

Mit akar Bécs? Mihelyt Magyar országon váltság van, mindjárt felüti fejét a bécsi vélemény. A bécsi sajtó mint az éhes sakál les a magyar viszonyok bonyodalmaira s mihelyt itt politikai zavarok észlelhetők, a bécsi sakál hihetetlen méreggel üvölt felénk. Most, hogy a kormány lemondott, megint megnyílt a bécsi lapok zsilipje és árasztja reánk a legkülönbözőbb rémhírek és ijesztgetések veszedelmét.

Ime legujabban a Wiener Allg.

Zeitung állítólag egy elsőrangú osztrák politikus, a király beavatottja sugallására ezeket írja:

— A legilletékesebb helyről nyert értesítés alapján jelenthetem ki önnek, hogy Magyarország a katonai kérdések dolgában semmivel több engedményeket nem kap, mint amennyit Széll Kálmán kapott. De még ígéretet sem fog kapni az ellenzék erre nézve. Ezt illetékes helyen tudtára adták Khuen-Hedervárnak. A magyar ellenzék követelése nemcsak a katonaság szervezetét s a belpolitikai állapotokat fenyegetik de külpolitikánkat is hátrányosan befolyásolhatja. A katonai követeléseket, különösen abból a szempontból ítéltek meg, hogy vajjon egy nagyhatalom szövetségre lép-e egy két nyelvű hadsereggel? S Berlinből óva intették az uralkodót, hogy hadseregét ne válassza ketté.

Ezért nem kapott engedményeket sem Széll, sem Khuen és nem fog kapni az utódja sem. Pedig Bécsben tudják azt, hogy megfelelő engedmények nélkül Magyarországon boldogulni nem lehet.

A helyzet felette súlyos és a megoldás módját maga az uralkodó sem ismeri még.

Össze van ebben a pár sorban minden keverve, mint a boszárkány kártya. S minden mondat ellentétben áll

nemesak az igazsággal, a valószínűséggel, hanem egymással is.

A legmulatságosabb pedig az az állítás, hogy jóllehet Bécs tudja, hogy Magyarországon megfelelő engedmények nélkül boldogulni nem lehet, Bécs még sem akar engedményeket adni. Mit akar hát . . . Bécs? . . .

A monasztiri veszedelem. A legkomo-lyabb veszedelem fenyegeti nemesak a Balkán-félszigetet, hanem az európai békét is. Körülbelül 10.000 insurgens van állig felfegyverkezve a monasztiri vilajetben. Körülbelül 2000 ember már nyílt harcra folytat a török csapatok ellen Kasztoriában. A vasutasok vonakodnak kijavítani a vasutvonalakat mert a felkelők szörnyű fenyegetésekkel illetik őket. A Monasztir-Szaloniki vasuti vonalon Vladove és Strove állomások közt a 132. kilométerjelzőnél egy egyméter hosszú híd és 800 méter táviróvonalat és a 169. kilométerjelzőnél egy vasuti híd és 500 méternyi táviróvonalat leromboltak a felkelők. A komitébandák, amelyek Perlepe és Dibre mellett tartózkodnak, török adatok szerint bolgár egyenruhákat viselnek és Mannlicher-fegyverekkel vannak ellátva. Dibre környékén, hír szerint négy falunak férfilakossága csatlakozott a bandákhoz. A monasztiri vilajet más pontjairól is ugyanezt jelentik, épúgy a szaloniki vilajetből is jelentik a bolgár falusi lakosság hasonló gyülekezését. Általános mozgalom és tömeges gyülekezések azonban eddig nem vehetők észre. Mindamellett az eddigi események rendkívül felizgatták a mohamedánokat és igen nyugtalanítják a többi lakosságot. — Egy szaloniki jelentés szerint 24 redif zászlóalj mozgósítását rendelték el. Számos helyen, különösen a monasztiri vi-

lajetben mohamedán ellenbandák alakultak, a monasztiri vilajet néhány déli járásában pedig görög és oláh bandák is, amelyek már többször összeütköztek a komiték bandáival, miközben mindkét fél nagy veszteséget szenvedett. A konzulok táviratai eddig nem erősítették meg azokat a híreket, mintha a kasztoriái járásban komitébandák hét faluban gyujtogatásokat és nagy mézszárlásokat vittek volna véghez, amelyeknek állítólag számos mohamedán görög nővel és gyermekekkel együtt áldozatul esett.

ORSZAGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Saját tudósítónktól.

Budapest. aug 11.

A képviselőházat már kora reggel valóságos ostrom alá vette a közönség. Mindenki jegyet kért és jegyért könyörgött és ugyan volt dolguk a házba siető képviselőknek, hogy megszabaduljanak a zaklatástól. Mert a legjobb akarattal sem lehetett jegyet kapni.

A folyosók is korán megteltek képviselőkkel, újságírókkal. Élénk feltűnést keltett egy kis csoport tanácskozása: Lukács László pénzügyminiszter Kossuth Ferenczel és Polonyi Gézával egy sarokban félrevonulva, hosszabban értekeztek. Ebből a be nem avatottak messze menő kombinációkba bocsátkoztak.

Lukács Lászlót jelölték miniszterelnöknek, mint a ki mielőbb dezignálva

A nagyapa.

Irta: Ibrányi Miklós.

Az idő kiméletet nem ismer. A nagyot, a hőst s a gazdagot, szegényt megtöri egyaránt, de azért nincsen olyan léha lény, ki az öreg honvéd roskatag alakját, ha látja, bírálni merné, hiszen eszébe jut, hogy mennyivel kisebb, mily parányi az őz mellett, kinek talán a leány, az asszony csókja összes érdeme, míg az öreg ur — Nagy-Sarló — Szeben és a szabadság több véres helyein szuronycsillagánál a halál csókjával kacérkodott. Minden nemzet dicső nagy őseit szeretettel, kalaplevéve üdvözlí s mi, kiknek immár fogynak nagyjaink: kalaplevéve üdvözljük őt.

Jó helyzetben, rokonai szeretetétől környezve falun él az öreg ur, nagy gazdaságát már a gyerekek között felosztotta s mostan összes öröme, hogy kis unokájának a nagy kertbe, a terebélyes hársfa alatta locán beszél, mesél a mult időkről vagy a hazáról.

A gyermekek közt egy tizennégy éves fiucska, a kis Bárdi Sándor, egész odaadással figyel a nagyapára, ha olykor maga mellé ülteti s az öreg ur is úgy beszél a fiucska előtt, mintha a nagy, érett férfiakból álló társasághoz szólana. Ugy gondolja, hogy a tanító meg a tisztelendő ur tudja úgy is ezeket a dolgokat azoknak hiába szól.

Azok nem is oly türelmes hallgatók, de a gyermek — ez csupa szem és fül, ez figyel reá és ő ezt akarja, a beszéd vége évek óta egy és ugyanaz: Edes fiam szeressed a hazát.

Atillát, magyar nadrágot, sarkantyus eszimat visel az őz szakálu hetvenöt éves agg s fején puha kalap, amely az éles vonásokat még jobban előtűnteti. A nagy hárs alatt időzik mostan is, a lóca előtt, melyen ül, kerek asztal van, kis kancsó bor s egy pohár mellette, szembe véle egy széken Sándorka figyel reá. Bodor füstött ereszt ki régi kedvenc tajték-pipájából, s magyarázattal, beszéddel őli el a faárnyékában a meleg délutánt: „Nagy időket élt már át a magyar, — török, tatár megtörte, s falvait széjjel verte, és az ég nem hagyta el a balszerencse közt. A pusztulás tanyáján — jön idő — virágozik újra a buzakalász, dussabban mint azelőtt, mert a föld csatasik volt és bujábban terem. — Keress oly tért e szép magyar hazában, van-e oly hely, hol az eke nem szántott ki vasat, melynek rozsdájához vér nem tapadt. Ki védte meg e nemzetet? Az Isten s a szivós faj, a gyermek, kinek anyja tejével lelkébe oltá azt a szent ígét, hogy ne feledja el, ha majd férfi lesz — félni az Istent szeretni a hazát. Edes fiam: tanulj, olvas sokat, forgassad a történet lapjait, dicső nagy ősök jönnek majd eléd, kik észszel, karddal alkottak és tettek s utánok nagyobbá lett a nemzetnek hatalma. Sok esetben a tömeg rugását tűrni, szenvedni kellett nagyjainknak, de légyesipésre az országnak nem ad s ha jóllakik a légy, tovább repül s miként a földforgás egyenletes, éppen úgy a haladó idővel az ész hatalma és a tetterő multban, jövőben egyenlő nagy marad. Az ősök, hogy békén nyugodjanak, kik a hazáért hulltak el, gyermek a nyugvók álmát ne zavard

te is szeresd úgy, mint szerették ők nyomor s dicsőség közt is a hazát; az unokákban régi vér buzog s a századok nem semmisítik meg jó katonák. vihar s vesztély csak edzi fogja őket s mint a damaszki acélkard, bárha akarod, a penge kezéhez hajlik, csaták tüzébe mindig kard marad: e régi törzs, bármint hajlitsd magyar lesz, értékét az idő emelheti a ha vesznie kell, akkor vész el idővel, hő a haza, ha minden elveszett. Ne tagadd meg a magyar ruhát, a sziv az alatt melegebben érzi, hogy szabadságot szerets néphez tartozik s mint a többi nemzet büszke külsőjére, e büszke külsőnk ősi jusson áll. Féljed az istent, ott a biblia, házunknak tükre, disze ennél szebb munka nem volt s nem lehet s ki ebből az Isten fiának küzdelmeit megismeri s lelke nagy erejét fel tudja fogni véges észszel — a sors csapását az fel nem veszi s azt dicsőség meg nem szédíti.

Hit és haza, imádkozz a hazáért és haza legyen szent templomod, e templom diszei: nagy elődeid s ki ezeket csufolni merné, az nem magyar, pusztuljon el és dobja ki a sir, vagy egy örök életet éljen át étlen, szomjan kinek közt s ne legyen se égen, se földön rá irgalom . . .

— De nagyapa — közbe szól a gyermek — egészen tűzbe jössz.

— Nem én fiam — csak bánt, hogy a magyar már semmire, csak a zászlón melyen ezelőtt az volt a jelszó „hazaszeretet“. most ez ragyog: „Vegyeskeskedés“. Üres beszéd. Omladék is volt ez ország, sok idegennek termé kenyekenyerét, de mind magyar lett, a földünkre lépett s baráti jobbát nyujtotta felénk. A béke posványja a nemesebb

jenne, megbeszélni kívánja az ellenzékkel a béke feltételeit.

Ennek pillanat alatt hire támadt és rövidesen valótlannak bizonyult.

Kiderült ugyanis, hogy Lukács pénzügyminiszter csupán a mai ülés menetéről beszélgetett az ellenzék ez idő szerinti vezérferfiival. És eleve elhatározták, hogy az ülésnek sima lefolyása lesz.

A miniszterelnök rövid kijelentést tesz és az ellenzékiek szintén röviden reflektálnak.

Ezen közben mult az idő, háromnegyed 11 is elmúlt, az elnökség még mindig nem mutatkozott.

Végre kevéssel 11 óra előtt jelent meg Apponyi Albert gróf az elnöki emelvényen.

Nagy mozgás, élénkség között gyűltek be a képviselők, majd a miniszterek is.

Tomasics Miklós, a horvát miniszter is a miniszteri székbe ült.

Egész sereg formalitáson kellett tulesni, a míg a ház türelmetlensége közepette végre felállott Khuen-Héderváry miniszterelnök, hogy a kormány lemondását bejelentse.

Mély esendben, érces, majdnem vidám hangon beszélt Héderváry gróf miniszterelnök. Soha ilyen tisztán és folyékonyan a házban nem beszélt. Az ellenzék a király mellett tüntetett a beszéd közben, különben csendesesen viselkedett. A mikor azonban Héderváry bejelentette

érzelmeknek, de az egyénnek önnön érdeke eltűnik, ha veszély közelg felénk. Egy nagy eszme testvéreket teremt s a balsorsban kezét fogunk mindnyájan, hiszen egy anyának vagyunk gyermekei bölcsőnknek fáját egy anyakéz tartá, korporsónkat ő kíséri odaig, hol örökös béke és esend az ur: ez az anya akit szeress s kinek jólétéért az Istenhez forró imát küldj édes gyermekem, ez az anya a szeretett haza. Jöhet idő hogy belviszály, irigység, kufárkodás, mint fa törzsét a féreg rágni kezdi s meggyengíti hazánk törzsfáját is, a levelekre hadd szállingózzanak e ronda lepkék, jön egy kemény tél s száradt levelekkel elpusztul és a lát jövőre még szebb hajtás disziti. Mért félhetnénk? Nem egyszer de számtalanszor úgy áltunk már magunkban elhagyottan, mint a kőszirt a tenger közepén s körülvelt bennünket az ellen árja mint a nemes vadat a hajtók ezrei. És megvédett bennünket a nagy ég, népek királyok erős Istene: Láttad volna a lelkesült tömeg mint lett egy szív, egy lélek egy napokban s ha nyelvzokásiban eltérők voltak is, a honszerelem nagy eszméjében egygyé lett szabadságharcain.

A hegy mélyében érekavics között homok is van, de századok vihara nem fog ki rajta, így az eszme is: halálra ítélt sőhajában, börtön levegőjében, vérpadon nem halhat meg, s mit szívünk mélye rejt, tegyen nemessé nagygyá az fiam: — tölts gyermekem — s szeressed a hazát!

hogy a király Magyarországra érkezik a válság elintézésére, általános éljenzés támadt.

A miniszterelnök beszéde után az egész szabadelvűpárt odajárult és Héderváry gróf a párt mindenik tagjával kezét szoritott és vidáman mosolyogva beszélgetett többekkel.

A képviselők még sokáig együtt maradtak a folyosón.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Khuen-Héderváry gróf, Lukács László, Wlassics Gyula, Kolozsváry Dezső, Plósz Sándor, Darányi Ignác és Láng Lajos.

Elnök az ülést megnyitja.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Elnök szóbeli jelentést tesz a parlamenti bizottság elnökének szóbeli jelentése alapján arról, hogy a bizottság a vizsgálati eljárást befejezte, előadójául megválasztotta és jelentéstétellel is megbizta. A jelentést annak idején a Ház elé terjesztik. A ház ezt tudomásul veszi.

Elnök jelenti, hogy X. Pius pápa megválasztása alkalmával a budavári Mátyás templomban istentisztelet volt, a melyen a kormány és az elnökség képviseltette magát. Jelenti továbbá, hogy a főváros Deák Ferenc 100-dik születésnapján évfordulója alkalmából ünnepélyt rendez októberben és erre az ünnepségre a képviselőházat is meghívja.

Nyegre László jegyző felolvassa a választ váró interpellációkat.

Tomassics összeférhetetlensége.

Elnök jelenti, hogy Andrassy Tivadar gróf, mint az összeférhetetlenségi bizottság elnöke benyújtotta jelentését Tomasics Miklós összeférhetetlenségi ügyében.

Endrey Gyula jegyző felolvassa a jelentést, a mely szerint a bizottság az összeférhetetlenséget kimondotta.

Szöts Pál jegyző a különvéleményt olvassa fel, a mely szerint Tomasicsnak nem kell lemondania képviselői állásáról, mert az nem összeférhetetlen a miniszteri kinevezéssel. A jelentést tudomásul veszik.

Elnök jelenti, hogy ő felségének e hó 18-án lesz a születésnapja. Miután nem bizonyos, hogy a háznak addig ülése lesz, javasolja, hogy a ház üdvözlését tolmácsolja a korona előtt. (Általános éljenzés.) A miniszterelnök ur óhajt nyilatkozni.

A kormány lemondása.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: A mikor állását elfoglalta, jelezte, hogy a kormány feladatául tüzte ki: a parlamenti rend helyreállítását és a költségvetésen kívüli állapot megszüntetését. Ezt a feladát úgy vélte teljesíthetőnek, hogy a felemelt ujonejutalékról szóló javaslatot felfüggeszti és csak a rendes ujonejutalékot kéri a parlamenttől.

Igy vélte az akadályokat leküzdeni abban a reményben, hogy így sikerülni fog a parlamenti rend helyreállítása. A kormány ezen szándékát az első percben teljes siker kecségtette, később azonban a reménység felére szállott le, majd végül a siker minden reménye teljesen elenyészett. A kormány látva, hogy célját el nem érheti, hogy ugyanis a békés kivezető utat megtalálja, egyértelműleg elhatározta, hogy misszióját befejezettnek tekintti és hazafias kötelességének tartotta lemondani és misszióját ő felsége kezébe visszaadni. A kormány lemondásáról ő felségének szóbeli jelentést tett és ő felsége ezt kegyesen elfogadta.

Felkiáltások a szélbalon: Éljen a király! Éljen!

Zajos felkiáltások jobbról! Halljuk! Halljuk!

A szélsőbal újból élteti a királyt.

Khuen-Héderváry miniszterelnök A lemondás formai elintézését ő felsége későbbre tartotta fenn.

Javasolja a háznak, hogy addig, a míg az új kormány megalakul, üléseit függeszse fel. (Helyeslés.)

Jelenti egyben, hogy ő felsége a válság elintézésére legközelebb Magyarországra érkezik. (Zajos éljenzés. Zajos felkiáltások: Éljen a király. Éljenzés. Taps.)

Holló Lajos (tapsol): Ugy is kell! Itt kell elintézni a válságot!

Elnök határozatilag kimondja, hogy az új kormány megalakulásáig üléseit a ház elnapolja. (Helyeslés.)

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

Uj adó javaslat.

Merénylet az egészség ellen.

aug.11.

Városunkban eddig az egyetlen igazán iható s még a mellett elég drága víz — az ásványvíz — adómentes volt. A város tanácsának azonban közélokra jövedelem kell s így megbizta Roncsik Lajos főszámvevőt, hogy készítsen tervet és javaslatot, mennyi jövedelmet lehetne nálunk az ásványvizek megadóztatásából szerezni.

Ugy tudjuk, hogy a főszámvevő kötelességének eleget tett s kimutatja, hogy az esetleg behozandó új adónemből a városnak mintegy 40—45 ezer korona évi s eddig meg nem lévő, jövedelmet lehetne szerezni.

Ugy tudjuk továbbá, hogy e javaslatot a szeptemberi közgyűlés elé tárgyalás alá bocsájtja a tanács.

Nohát mindezekre van ám a közegészség nevében egy kis — nem is méltányos — de jogos s tőlünk megszokott igazságu szavunk.

A midőn a városi tanácsot megengedjük jó szándéku ezen elhatározásában más nagy magyar városokban már divó

ezen adózás neme annak követésére sarkallotta, hát bizony bizony jószándéka mellett elfeledte a fölött viszonyainkhoz mérten ítélkezni, gondolkodni.

Mert más, s általuk példának vett városokban vagy van, vagy lett jóivó viz s csak azután tették, vagy tehettek is már meg — akkor már megengedhető okkal — hogy városuk jövedelmét ez adó révén szaporítsák.

De nálunk nincs és kitudja még, hogy mikor lesz jó ivóviz, a mikor is legfeljebb megengedhetővé válik az, hogy az ásványviz, mint akkor már többé kevésbé fényűzési cikk, megadóztassák.

De hisz uraium ez ma nálunk még (az ásvány viz ugyanis) nem fényűzés, hanem mindennapi kenyér, levegő és szükség.

És pedig nemcsak a betegnek, hanem annak az egészségesnek is, aki ha teheti, jelen nyomoruságos vízmizériáink közepett egy kis pénzáldozattal bár, de legalább is nem akar beteggé lenni!

Aztán még egyet.

Hát olyan hamar elfelejtették az urak azt a nagy közgyűlési tusát, mit a jó vízért és csatornákért olyan becsület és okos hévvel folytattak, hogy már az ásványvizet is — az előbbi hiányában eddig egyetlen ments várát a betegnek és a drága egészségnek, már azt is megakarják adóztatni.

Kérem szeretettel, előbb legyen jó vize bőven mindenkinek, erről tessék mielőbb gondoskodni, aztán ha már ez a gazdag város olyan nagyon reá van szorulva 40—45 ezer koronára, hát akkor tessék a nagy részt még akkor is orvos-ságul szolgáló ásványvizet megadóztatni.

Hanem addig vízről való gondoskodás legyen a fő elv és terv, nem új adó.

× **Tanács ülés.** A város tanácsa ma délelőtt fél 10 órától kezdődőleg Kovács József polgármester elnöklete alatt rendkívüli tanácsulást tart a városházán. A tanács mai ülésében a folyó ügyeket fogja elintézni.

Dienes Márton szökése.

Saját tudósítónktól.

Talán egy-két nap, talán már néhány óra mulva azt a hírt kapjuk, hogy Dienes Márton Amerika földjére lépett.

Kísérőjét, Bolgár Lajos álhirlapíró és hirdetési ügynököt, a londoni rendőrség letartóztatta.

Hogy került Bolgár Lajos Londonba? Valószínű, hogy Dienes társaságában. Mert Dienes még Berlinben magához vette Bolgárt.

Bolgár valószínűleg Londonba esalta Dienes, a ki látva itten, hogy szinte bajba kerülhet, megugrott és minden kétséget kizárólag az angol partokon szállt egy Amerikába induló hajóra.

Bolgárt — mint Bécsből jelentik — néhány nap mulva fogják átadni az osztrák hatóságoknak.

De akkor már késő lehet esetleg fontos vallomása, miért is a budapesti rendőrség táviratilag megkérte a londoni rendőrséget, hogy Bolgárt hallgassák ki azonnal Dienes Mártonra vonatkozólag,

hogy hol találkozott vele, meddig men-
vele és hol vált el tőle.

Erre a budapesti rendőrség távirati választ kért nagyon sürgősen.

Válasz eddig nem jött. Valószínűleg a délelőtti folyamán jön a válasz.

*

Budapest, aug. 10. Megállapították, hogy Dienes Márton Berlinből szeretőjével Londonba szökött. Hajójegye Amerikába Hegyi und Frau névre van kiállítva, azonban arról a hajóról, melyen elindult, átment más hajóra, mivel az angol rendőrség résen volt. Liverpoolból Dienes eltűnt, elhagyva két kísérőjét, Geiger Gizellát és Bolgár Lajos álhirlapíró ügynököt, a ki ismeretlen körülmények közt Berlinben esatlakozott hozzá s a kit Liverpoolban elfogtak. A rendőrség bizik Dienes kézrekerítésében.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.

Nőegyleti szövő ipar tanműhely nyitva — vasárnap kivételével — mindennap délelőtt 7—12-ig és délután 2—6-ig.

* **A király születése napja.** E hónap 18-án lesz jó öreg királyunk születése napja. Ő felsége ugyanis 1830 augusztus hónap 30-dikán született Bécsben s így most 73 éves. Sok társadalmi és politikai vihar dult el jószágos szíve, ősz feje fölött azóta. Érték nagy, megrendítő családi csapások is, de ő böles, jó és erős maradt, igazságos és jó szívé minden emberi megrendülés között. Népe szereti s az egész nagyvilág tiszteli, becsüli egyiránt, mint embert. s mint a legalkotmányosabb érzésű uralkodót. Közeledő születése napja alkalmából e hónap 18-án városunk minden templomában hálaadó istentisztelet lesz. Aznap reggel 8 órakor először az ev. református nagy templomban, aztán sorban mindegyikben. Ez alkalommal a város tanácsa minden istentiszteleten testületileg fog részt venni. A polgármester az istentiszteletre meghívta a törvényhatósági bizottsági tagokat, egyesületek és testületeket is. — E meghívót már tegnap elkészítették s máttól kezdve azt a polgármesteri hivatal az illetékeseknek megfogja küldeni.

* **A féllábra való cipő.** Egy szegény cipésmester kétségbeesett arccal állit be egy szomszéd kis városban állomásozó csendőrsre.

— Kérem alázattal — panaszkodik a cipésmester — jó hozzám a héten egy választékosan öltözött ur és lakkcipőt rendel. Legalább is félóráig magyarázta, hogy mily szabása legyen, hány centiméter magas legyen a sarka és hogyha csak egy kissé is eltértek az ő rendeleteitől, nem fogadja el e cipőt. Én természetesen az előírás szerint készítettem el a munkát s elvittem az idegen

urnak a szállóba. A ballábra való cipő kicsit szoritotta, ezt tehát visszaadta, a másik azonban ott maradt. Kijavítom a balcipőt, de mire visszaviszem a szállóba, a megrendelő eltűnt, a jobbik lábravalót azonban eivitte magával. Már most megáll az eszem; mit csinálhatott az az ember fél cipővel?

Az őrsparancsnok nyugodtan hallgatja végig a cipésmestert, azután mosolyogva vesz elő egy jegyzetekkel teleirt iv papírost.

— Látja ezeket a jegyzeteket — szól a cipészhez. Ezen egy másik panasz van felvéve, melyben egyik cipéztársaság ugyancsak az ön embere ellen emel panaszt. Ő is szállított annak az elegáns urnak ugyanilyen módon és körülmények között egy pár cipőt, ő is visszakapta az egyik cipőt, mert szoritotta a nagyságos ur lábát, csak hogy ez meg a jobb lábra való volt. Érti most már a rejtélyt?

A szegény cipész megértette a rébuszt és szomoruan távozott.

* **Szabadságon.** Vecsey Imre v. főjegyző tegnap két heti szabadságra városunkból eltávozott. — A főjegyző tegnap egyelőre a fővárosba ment, gyógykezelés alatt ott lévő fiai maglátogatására.

* **Ló és baromvásár.** Tegnap és tegnapelőtt volt városunkban a hajdani híres lóvásár, melyre valaha ország-világ jött el vásárolni. — Most sem hiányoztak vevők, így voltak itt Bécsből, Párisból, Londonból, Zúricból sőt Antwerpenből is vásárlók, csak egy hiányzott állítólag: a megfelelő minőségű és mennyiségű ló anyag. Hozzá még a vásárra vitt lovak árát is nagyon leverték — így mondják — a vásárolni szándékozók. Hogy különben kevés és nem eléggé volt megfelelő a vásár állat anyaga, annak magyarázata talán abban is keresendő, hogy most a legnagyobb mezei munkák idején, sok gazda nem is rá, de meg nincs is kedve vására járni. Lóvásár különben legközelebb október hónap elején lesz ismét nálunk, amikor a legnagyobb valószínűség szerint nagyobb is lesz az állat főlajtás. A miniszter engedélye folytán ma helyi érdekűvé szoritott barom vásár lesz, mely a jelekből kitetszőleg aránylag elég élénknek és mozgalmasnak mutatkozik. — S ezzel már véget is ér idei nyári országos vásárunk.

* **Gazdáink a székelyföldön.** Tudva-levő, hogy a gazdasági egyesület e hó végéig gazdáink számára a székelyföldre tanulmányi kirándulást rendez. Az egész tanulmányi ut terve már készen van, melyre eddig mintegy 20 gazda jelentkezett. A társaságot, mely e hónap 26-án este indul Debrecenből a székelyföldre, Rickl Antal az egylet elnöke és Rácz Lajos az egylet titkára fogja vezetni. Tegnap az egylet gróf Teleki Árpádtól kapott levelet, melyben a kirándulók utjokban brassói uradalmának megtekintésére is meghívja. Az egylet köszönettel vette tudomásul a gróf meghívását s elhatározták, hogy utjokban az uradalmat — a szives meghívás folytán is — minden esetre megtekintik.

* **Szabadságról.** Körner Adolf v. tanácsos, kinek egy havi szabadság ideje e hó 8-án letelt, hivatalát újból elfoglalta.

* **Huszonöt éves jubileum.** Szathmáry Mihály városi adókövető immár 25 évet töltött el a város szolgálatában. Ennek

emlékére a város adóügyi osztálya szombaton kartársuk tiszteletére egy kis jubileumot rendezett, melyben Kovács Ernő v. tisztviselel üdvözölte a jubiléumot. Szatmáry Mihályt tisztviseletársai ez alkalommal egy értékes emlékjándékkal is megtisztelték.

* **Helyettesítés.** A polgármesteri titkár — dr. Vargha Elemér — e napokban egy hónapi szabadságra eltávozott városunkból. Helyettesül a polgármester Kovács Kálmán városi jegyzőt rendelte ki.

* **Az eskütéri hid.** A budapesti eskütéri hid munkálatai gyorsan haladnak előre és néhány hét múlva befejeződnek. A hid megnyitásának napját még nem tűzték ki, de valószínűleg október első napjaiban lesz. A megnyitásra a király is eljön.

* **Felhívás.** Tisztelettel felkéri a M. Á. V. altiszti kör azon urakat, kik a június 20-iki banketten szívesek voltak az alakítandó dalkörbe működő tagként aláírásokkal jelentkezni, hogy f. hó 15-én szombaton este 6 órakor a kör helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésen megjelenni szíveskedjenek. Az elnökség.

* **Lőrinc napja.** Tegnap volt Lőrinc napja. Azt mondják, hogy Lőrinc nap után már romlik a dinnye, hogy akkor már nem szabad dinnyét ennünk. De hiszen Lőrinc nap előtt még éretlen, akkor sem ehetjük. Itt mikor lehet dinnyét enni? Idejét multa már az a régi mondás, mely tiltja a dinnyeévést Lőrinc nap után. Még akkor, mikor e mondás új volt, igaz lehetett, de ma már vagy Lőrinc nap jött előre a kalendáriumban, vagy a dinnyeérés ment hátrább a nyárban.

* **Halálozások.** Tegnap a következők hunytak el városunkban: Lednicki Amália róm. kath. 37 éves, Schvartz Farkas izr. 1 hónapos, Puakap János gör. kath. 41 éves, Fogel Audrás róm. kath. 55 éves, Varga Róza ev. ref. 2 éves, Nagy Sándor ev. ref. 77 éves.

* **Pusztáink és telepeink nevei.** A belügyminiszter tegnap leiratot küldött a városhoz, melyben tudatja, hogy a Debrecen városhoz tartozó puszták, telepek, majorok és egyéb lakott helyek névmegállapítására vonatkozó tárgyalások befejezése után azok neveit az országos községi törzskönyvi bizottság javaslata alapján következőleg állapította meg: — Debreceni Parlag, Apafája, Nagyerdő, Debreceni Monostor, Nagyesere, Haláp, Bánk, Tancsika, Pac, Nagyhortobágy, Mátá, Ohat, Zám, Elep, Kösélyszeg, Nagyhegyes, Kishegyes, Cucca, Ondód, Macs, Ebes, Szepes, Telegdi sósfürdő, Satakert, Sestakert, Ujkert, Csige kert, Kontóskert, Hatvanutcaikert, Turáskert, Tócsókert, Széchenyikert, Postakert, Tégláskert, Csapókert, Olajútó, Gazdasági tanintézet, Halápi csárda, Hortobágyi csárda, Álomzug, Istenföldje, Látóképi csárda, Zelemér.

* **Sipulusz a tutajon.** Jelentettük a minap, hogy Rákosi Viktor országgyűlési képviselő Rózsahegyen többedmagával tutajra szállt, hogy a Vág folyón lemenjen egészen a Dunáig. A kalandos utazásra szolgáló hajó pompás alkotás, Glaszner Rikárd gyárvezető-mérnök terve szerint készült; van kényelmes fedélzete, nagy hálóterme, kamarája és konyhája. — Nem vetekedik ugyan egy Adria-hajóval, de néhány napra elegendő kényelmet nyújt olyan embereknek, a kik nem puhultak el a városi életben és a kik megszokták a világban való barangolást

nehézségeit. Póstyéből táviratozzák nekünk, hogy a tutaj három napi utazás után tegnap oda érkezett. Födélzeten mindenki egészséges. Utközben kikötöttek a zsolnai kiállításnál, a mely egészen a Vág partján épült. Az utasok még Trencsén-Teplicet és Trencsén várát is megsemmisítették. Remek utjak volt, gyönyörködtek a Vág völgyének csodás szépségében, a mely csak a víz hátáról tárul föl teljes pompájában. A ulaj, a melyet három hajós legény igazgat, eddig még nem akadt meg sehol sem. A tutajosok ma tehát elindulásuktól számított ötödik napon már Komáromba érkeznek.

* **Orvosi helyettesítés.** Balkányi Emil kerületi orvos e napokban szabadságra ment. Szabadság ideje alatt teendőiben dr. Szentpáli Béni fogja helyettesíteni.

* **Uralkodók találkozója.** Darmstadból jelentik, hogy a görög herceg esküvőjén, október 17 én itten minden valószínűség szerint a cár, az angol király és a német császár találkozni fognak.

* **Halálozás.** Bede Imre szoboszlói nyug. ev. ref. tanító, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa 79 éves korában elhunyt. Temetése tegnap délelőtt volt, nagy részvét mellett Hajdu Szoboszlón.

* **Elszabadult lovak.** Rendszerint vásárkor, mikor legőbben járnak az utcák, ilyenkor van a legtöbb elgázolás, mert a falusi kocsisok, míg valahol vásárolnak, addig őrizetlenül hagyják a lovakat. Tegnap megállott Erdélyi Mihály berettyóújfalui kocsis urának két lovas kocsiával Riesz Henrik Hatvanutcai kocsigyára előtt. A kocsis bement a gyárba, a két ló pedig valamitől megijedt és rohant a Hatvan-utca felé. A fonatos sátraknál jött ki egy kis kócsi, melyben egy asszony ült három gyermekével. Az Erdélyi Mihály kocsija neki ment emennek s mindannyian felborultak. Emberben — az ijedtségen kívül — nem esett kár, de a lovak vesztélyesen megsérültek, a két kócsi is összetört. Erdélyi Mihályt megbüntette a rendőrség, mivel lovat felügyelet nélkül hagyta az utcán a lovakat.

* **Műkedvelő előadás.** A színházi évad megkezdése előtt még lesz néhány műkedvelő előadás. A műkedvelő társaságok igyekeznek az előadásokat még e hó folyamán megtartani, mert a jövő hónapban már nem adnak engedélyt műkedvelő előadásra. Szabó Miklós táncitanító növendékeiből, iparos ifjakból alakult műkedvelő társaság augusztus 23-án, vasárnap a Margitfürdő dísztermében tartja meg előadását, amely alkalommal *Szigligeti* kitűnő népszínműve kerül színre, a Csikós, a melyből a próbák már javában folynak.

* **Tragédia híre egy palackban.** A messinai tengeröbölben a napokban egy palackot találtak a tenger vizében, melyet hivatalos személyek jelenlétében felbontottak. A palack belsőjében egy még teljesen elolvasható angol írást találtak. Ezt az írást messze tengerekről hozta az ár ebben a palackban a messinai öbölbe és egy rettenetes tragédiáról számol be. Esetlen matrözírással ezt a naplójegyzetet olvasták:

Julius 18. A Csöndes oceánban vagyunk, egy sziget közelében. Nagyon gyorsan haladunk és nemsokára feneket érünk, mert a hajónk sérülést szenvedett.

Julius 19. Horgonyt vetettünk. Eddig még nem láttunk benszülőtteket. De most esőnakok közelednek felénk. A benszülőttek elkezdik mérszárolni a legénységünket. En a tengerbe fogok ugrani.

Meg vagyok sebesítve, de menekültem a mérszárolás elől s most a fedélzetköz egy zugában vagyok elrejtőzve. A benszülőttek elrabolták összes fegyvereinket és élelmiszereinket. A kapitány meghalt. Utolsó szavai voltak:

— Eljen Anglia!

Találtam egy fejszét és egy palackot, amelyet a kapitány eldobott. Megkísérlek egy tutajt építeni. A hajón nincs egy falat enivaló és a vizünk is kifolyt. Majd meghalok a szomszagtól és éhségtől! Milyen rettenetes kinok! Remélem, túlélem azokat. A hajónak már nincsenek árbócai. Rajtekhelyemnek van egy nyílása: egy kerek ablak a hajó oldalában. Innen fogom a palackot bedobni a tengerbe. Megint hallom a benszülőttek lár máját, Széirombolják a hajót. Még mélyebbre rejtőzöm. A palackot már bedobtam a tengerbe. Isten, segíts!

* **Ismeretlen halott.** Megirtuk, hogy vasárnap este a katolikus temető mellett egy ember hirtelen meghalt. A rendőrség csak annyit tudott megállapítani, hogy az elhunyt neve Kis József. — A hullát tegnap Boncolták fel dr. Balkányi és dr. Szentpály Béni orvosok s megállapították, hogy a halált szívvelzsírosodás következtében beállt szívzselütés okozta. A hullát lefénképezték, hogy a hozzá tartozóit a kép segítségével feltalálhassák. Kis Józsefet ma délután temetik.

* **Pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl.** Rácz Béla bankirodája Debrecen. — 25 pénzintézet közül a legjobb helyen. — Törlesztéses kölcsönöket 10—65 évre. Kisebbs követeléseket perenkívül bain cassál s azokat 10 százalék díj levonása mellett azonnal leszámolja. *Információkat* a legmegbízhatóbban szerez be. Bővebbet az irodában Csapó u. 12.

* **Gyermek matröz ingek és rövid harisnyák a legújabb kivitelben férfi kötött harisnyák a legjobb minőségben, valamint a legszebb nyakkendők 1 koronától feljebb óriási választékban. Fekete Jakab, uri divat fehérenemű és kalap üzletében. Utazó bőröndök és kézi táskák nagy raktára.**

Az Arany Bika kávéházában ma este Rácz Károly zenekara játszik.

A válság.

— aug. 11.

A parlamenti bizottság befejezte ugyan a vizsgálatot, de ha nem fejezte volna be, az érdeklődés akkor is teljesen és végkép elfordul tőle; mert már az egész országot csak a kormányválság megoldása érdekli.

Nagy örömet keltett országszerte az a híradás, hogy a király *Budapestre jön* és itt fogja a válságot megoldani.

A válsággal szoros összefüggésben levő eseményekről híradásaink a következők:

A képviselőházban.

Apponyi Albert gróf elnök tegnap délelőtt fél 11-kor nyitotta meg az ülést. Csaknem az összes képviselők megjelentek, a Házban ünnepies hangulat uralkodott. Rövid elnöki bejelentések után felállott

Khuen-Héderváry Károly gróf és a következő kijelentéseket tette. Miután a

kormány szándéka az volt, hogy az országot a törvényen kívüli állapotból békes eszközökkel kiszabadítsa és miután erre kezdetben teljes remény is volt, mely remény azonban később teljesen eloszlott: a kormány misszióját befejezettek tekintik. A kormány ennél fogva beadta lemondását, amit ő felsége kegyesen tudomásul vett. Midőn ezek után a képviselőház arra kéri, hogy a kormányválság megoldásáig üléseit függeszse fel, egyuttal bejelenti, hogy ő felsége a legközelebbi napokban a válság elintézése végett Budapestre jön.

Viharos felkiáltások a szélső baloldalon:

— Éljen a király!

Ezzel az ülés véget ért.

A király Budapestre jön.

Őfelsége a király csütörtökön már Budapesten lesz.

Ez a hír rendkívüli meglepetést kelthet az országban.

Azt jelenti ez, hogy a király félbeszakítja nyári pihenését és a nagy hőségben Ischlból egyenesen Budapestre jön, hogy itt közvetlenül érintkezzen mindazokkal az állam férfakkal, a kik a helyzet teljesen hű képét tárhatják eléje s a kiktől határozottan megtudhatja, hogy a katonai kérdésekben a törvényes követelések nem csak a parlamenti kisebbség, hanem az egész nemzet követelése.

Mindenesetre örvendetes és a nemzetre nézve felette kedvező jel, hogy a kormányválság ezuttal nem Bécsben, hanem Budapesten intéződik el.

Beavatott körök véleménye szerint ez azt jelenti, hogy a király minden idegen befolyástól menten akar dönteni a vitás ügyben. Meghallgatja az illetékes alkotmányos tényezőket, a kik bizonyára nyíltan, őszintén feltárják előtte a helyzetet és ő felsége itt a nemzet szíve dobogásának követlen közelében fogja megérlelni azt az elhatározását, mely korszakos jelentőségű lesz a magyar nemzet életében.

A király, mint nagyon megbízható helyről értesülünk, meguntta már az áldatlan herce-hurcát és véget akar vetni ennek az állapotnak.

— Érzem, öreg vagyok és uralkodásom határán azt akarom, hogy hű magyar népem elégedett legyen.

Ezt mondotta a király a legutóbbi udvari ebéd után Ischlben.

És elhatározta, hogy Budapestre jön. Senkinek a tanácsára nem hallgatott, csak a szívére s alkotmányos érzületére.

Nagyon beavatott helyről tudjuk, hogy ő felsége határozottan el van tőkévelve a jogos magyar kívánságok teljesítésére.

Kiket hallgat meg a király?

Ismételjük, hogy e pillanatban a jövőendő alakulásokra nézve minden személyekkel kapcsolatos találgatás meddő, mert teljesen alaptalan.

Annyi bizonyos, hogy a király töb-

beket meg fog hallgatni. Khuen Héderváry Károly gróf sem utódjára nézve nem tett javaslatot, sem a helyzetről nem előterjesztést a királynak. Ő felsége teljesen fentartotta magának a szabad elhatározást. Eppen ezért mint szigorúan alkotmányos uralkodó minden irányban tájékozódni kíván, meg akarja alaposan ismerni a helyzetet s az a szándéka, hogy a kiket felszólít, nyíltan és hiven tárják eléje az igazat.

Legelső sorban az országgyűlés elnökeit, Apponyi Albert grófot, a képviselőház és Csáky Albin grófot, a főrendiház elnökét fogja meghallgatni a király. Apponyi Albert gróf már a Széll-kormány bukása után őszinte hű képet rajzolt a helyzetről. Meg vagyunk róla győződve, hogy a Ház elnöke ezuttal se fogja jobban kiszínezni az akkor festett képet, de leleplezgetni se fogja ő felsége előtt a valót. Nem lehetetlen, hogy a válság a jövő hét elején megoldódik.

Illetékes körökben az a nézet, hogy az új kormányt ő felsége augusztus 20 ára, szent István napjára, az országos nemzeti ünnepre fogja kinevezni. A Ház első ülése ez esetben augusztus 22-én szombaton lesz. Aug. 24-én és 25 a Ház letárgyalja az indemnitást, megajánlja az ujoncjutalékot és szeptember 1-én megkezdődik a sorozás.

A király érkezése.

Bécs, aug. 10. A király e hét végén Gödöllőre utazik, ahol a magyar kormányválság elintézéséig fog időzni. A meghívandó parlamenti vezérferfiakat azonban ő felsége a budai királyi várpalotában fogja fogadni.

Gödöllő, aug. 10. Az idevaló királyi kastélyba ma a bécsi főudvarmesteri hivataltól távirat érkezett, melyben elrendelik a kastély termeinek rendbehozását, miután ő felsége csütörtökön, vagy pénteken ideérkezik. Az udvari személyzet már szerdán megérkezik.

A honvédmíniszter.

Budapest, aug. 10. Kolozsváry Dezső honvédmíniszter a Ház folyosóján ma kijelentette, hogy nem vállal többé tárcát.

A külügymíniszter Budapesten. Bécsből jelentik, Goluchowski Agenor külügymíniszter a jövő héten, kedden Budapestre jön.

SZÍNHÁZ.

— (A debreceni színtársulat Szigeten. Makó Lajos igazgató debreceni színtársulata augusztus 1-én kezdte meg működését. M. Szigeten. Az első tiz nap alatt a következő műsor került színre: 1-én Bob herceg, 2-án d. u. A cigány este Bob herceg, 3-án A föld, 4-én A doktor ur, 5-én Bob herceg, 6-án Bob herceg, 7-én Bacsányi, 8-án Párisi élet, 9-én d. u. Aszalai uram leányai, 10-én Monna Vanna, A társulat további műsora

erre a hétre: aug. 11-én A szobalány, 12-én Lotti ezredesei, 13-án Lotti ezredesei, 14-én A velencei kalmár, 15-én d. u. A föld, este A falu rossza. R. Réthy Laura asszony négy hónap óta súlyos beteg volt és hosszas betegsége után először e hónap 16-án vasárnap lép fel A falu rosszában. A társulat eddig a debreceni téli műsorát játszotta le. A mi közönségünket bizonyára közelebről fogja érdekelni a szigeti működésnek az a része, melyben a hat hét múlva kezdődő debreceni évadra szánt új darabok fognak szerepelni. M. Szigeten egyébaránt 4 heti lap van, mind a négy részletes bírálatot ír a társulat eddigi működéséről. Szigeti lapársaink a drámai személyzetet általában dicsérik, kitünőnek mondják, ellenben a daljáték személyzetet gyengének itélik. A közönség az előadók sokkal, úgy látszik meg van elégedve, mert a szigeti lapok egyértelmű jelentése szerint, az első tiz előadáson állandóan megtelt a nézőtér.

TÁVIRATOK.

A román király Ischlben.

Ischl, aug. 10. A tegnapi színházi előadás után Károly román király ő felsége villájában teázott. A villában időzése alatt erős zivatar volt. A király azután visszatért a szállóba. Ma pompás az idő. Dél előtt fél 12 órakor a felségek királyunk családjának tagjaival Ausseebe és Grundelseebe utaznak, a honnan este fél 8 órakor térnek vissza. A kiránduláson részvesz Goluchowski gróf külügymíniszter, továbbá Leichtenstein főudvarmester, Beck vezérkari főnök és a kisérettek tagjai is.

Agyonlőtt milliomos.

Arad, aug. 10. Ujhelyi Lipót többszörös milliomos, vásárhelyi lakost az aradmegyei Medgyesházán tegnap reggel Marik János kisbirtokos agyonlőtte. — Marik tartozott Ujhelyinek, aki fukarságáról általánosan ismert és a ki őt adósságáért végrehajtani akarta. Marik kérte Ujhelyit, hogy elégedjék meg a búzával, de Ujhelyi a kukorica lefoglalásával is fenyegette adósát. Erre Marik revolverrel nyakszirtten lőtte Ujhelyit, a ki az utcán összerogyott és meghalt. A tettes a csendőrségnél önként jelentkezett, Aradról a vizsgálóbíróság a tett színhelyére ment. Ujhelyi Lipót híres volt nagy vagyonáról és lelketlen fukarságáról. Volt az állammal is valami pere, melyben ő huzta a rövidebbet.

Merénylet a francia miniszterelnök ellen.

Marseille, aug. 10. A Combes miniszter ellen tegnap elkövetett merénylet két tettese mindent tagad. Az egyik Dachino Agost 19 éves olasz suhanc állítólag paradicsomot dobott a miniszterelnök kocsjába s a mikor ezért a rendőrök rátámadtak, pajtása a 21 éves, szintén olasz Piccolo, a ki különben részeg volt, revolveréből a levegőbe lőtt, hogy így az embereket megfélemlítve, pajtását kiszabadítsa. A vizsgálat még mindig nem derítette ki, vajjon a két

olasz fiakó a francia miniszterelnök életére tört e? Sebesülés egyáltalán nem történt.

A román királyné utja.

Köln aug. 10. A román királyné tegnap 3 óra 45 perckor Neuwirdbe érkezett és a segerheusi kastélyba utazott.

A szerb király gyermekei.

Belgrád, aug. 10. A király gyermekeinek ideérkezése alkalmából város zászlódszt őrölt. Az utcák, amelyeken át a menet a pályaudvartól a konakhoz volt, ünnepélyesen fel vannak díszítve. Az üzletek zárva vannak.

Lesjanin szerb udvarnagy.

Belgrád, aug. 10. A hivatalos lap ukázt közöl, amely szerint Lesjanin konstantinápolyi követet udvarnaggyá nevezte ki a király. Ezzel szemben néhány lap fentartja, hogy Lesjanin nem fogadja el ezt a hivatalt.

Gabona főzsde.

Budapest, augusztus 10. Buzakinálat mérőket, vételkedv gyöngé, Kedvező irányzat mellett 30.000 méter náza került forgalomba némi állóval olcsóbb áron. Egyébb gabonanevek bágyadtak. Idő esős.

Buza októberre	7.31—32
„ novembere	7.55—56
Rozs október	6.13—14
„ októberre	6.37—38
Zab októberre	5.33—34
„ novembere	5.60—61
Tengeri 1904. májusra	6.11—12
Tengeri júliusra	4.92—93
Repece	11.75—85

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Második rész.

(Folytatás.)

Miután a bérnialással járó szertartásoknak vége szakadt, a radikális párthoz szító kertész valószínűleg szükségtelennek sőt kompromittálónak tartotta, hogy a lánya misére járjon és otthon fogta őt. Ez keserű csalódás volt Savinienre. Kétségbeesésében mit tehetett egyebet: folkereste Baievilleék házáat és annak környékén őgyelgett.

A kapu be volt zárva, a becsukott ablakokon át nem látott semmit.

Ez a városrész nem lévén valami nagyon népes. Savinien attól félt, hogy a szomszédságnak feltűnik, hogy sokat őgyelget itt.

Buskomoran hazafelé indult tehát. Az egész város kihaltnak és unalmasnak tűnt fel előtte és alig tudta bevarni, hogy vége legyen a vasárnapnak.

Valósággal föllélegzett, midőn másnap ismét megkezdődtek az előadások. Attól az égő vágytól ösztökélve, hogy ő legyen osztályában az első, vasszorgalommal látott a tanuláshoz.

És a mint Villemier orvos előre megjósolta, tehetsége hirtelen fejlődött. A második esztendőben már teljesen ki pótolta az elvesztett időt.

Amde az iskolai feladatok nem tölt

hették be azt az ürt, melyet Claudinette eltűnésével lelkébeo maradt és az olvasásban keresett vigasztalást.

E tekintetben Louessarték otthona nem nyújtott sokat, mert néhány politikai röpiraton kívül alig akadt ott könyv. Szerencséjére vagy talán vesztére valami Senslisse Edmond nevű tanulóársával kötött barátságot, kinek édes atyja nagy könyvtárral rendelkezett.

Azon ürügy alatt, hogy együtt csinálják a feladatokat, bezárkóztak a könyvtárszobába, ahol a falhosszant felállított polcokon sorakozó könyvek szabad rendelkezésükre állottak.

Savinien válogatás nélkül talta a könyveket: regényeket, emlékiratokat, uti leírásokat, mindent össze vissza. Legjobban tetszettek neki a szépirodalmi munkák, mert álmai új táplálékot nyertek belőlük.

(Folyt. köv.)

Csak is Selle és Kary-féle

FREDINT

kérjünk.

Legjobb tisztító szer

minden finomabb cipőhöz. Sárga és fekete. Különösen ajánlatik Boxcalfs-, Oscarica-, Chevreaux- és Lack-cipőkhöz.

Bécs, XIII.

Thierry A. gyógyszerész. Csoda-Balzsama.

A legjobb házi gyógyszer étvágy zavaroknál, gyengeség, rossz érzés ellen, enyhíti a köhögést, nyálkát feloldja, tisztítja. 12. kis vagy 6 kettős üvegben franko 4 korona: Kapható:

Thierry A. gyógyszerésznél.
Pregradabei Rohitsch—Sauerbrun

= Valódi csakis a mellékelt jegy mellett. =
Utazásoknál ez a szer okvetlen szükséges.

Főraktár Budapesten TÖRÖK J. gyógyszerésznél, Zágrábban MITTELBACH S. gyógyszerésznél, Bécsben BRADY C. gyógyszerésznél. A.

Magyar királyi államvasutak.

78747—1903.

(A)

Pályázati hirdetés.

Az alólirt igazgatóság a m. kir. államvasutak részére jövő 1904 évben és 1905. illetőleg 1906 év december hó 30-ig felmerülő üveg áruk, nevezetesen: kocsilámpa, irodalámpa ernyők, lámpa heugerek, üveg csövek, kocsitükrök valamint egyéb üvegtáblák szállítását biztosítani szándékozáva, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező fent megnevezett üveg árukat előtűntető I., II. és III.-mal jelölt jegyzékek, melyek egy-szersmint ajánlati mintául szolgálnak, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest Andrássy ut 73 sz. II. emelet 40 ajtó szám) ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb folyó évi szeptember hó 29-iki déli 12 óráig a m. kir. állam vasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján oda küldendőek és a beríték ezen külezimmel láttandó el:

Ajánlat üveg áruk szállítására — 78746—903 A III. sz.-hoz.

Bánat pénzül az ajánlott üvegáruk egy évi értékének 5 százaléka készpénz vagy állami letétekre alkalmas érték papirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 28-iki déli 12 óráig a m. kir. állam vasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állíthatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest 1903. augusztus hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik)

Zsákok

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás új és használt

zsákoknak

és minden fajta vízhatlan ponyvának

Winkler Zsigmondnál

Budapest, VII., Nyár-utca 23.

Horváth András

szoba- és templom-festő.

Debrecen, Piac-utca 21. sz. alatt.

(A Tisza-palota átellenében.)

Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapetirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását művészi kivitelben.

Gépolaj-forrás

megeredt, kilónként 12 kr.-tól feljeb

Neumann Nándor

olaj-, festék-, és szénkereskedésében

Hatvan-utca 5.

Telefon 203.

A legjobb arc-
szépítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a

Epe-szappan.

o kenőcs használatához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor három színben, fehér, rózsaszín és krémé 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: **Dr. Rothschnek V. Emil, Mihelovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Fál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jóna** urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerésztárában

Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárában.

BIOSKOP! Óriási kinematograph.

Debrecen—Vásártér. ||||

A nagyhőség miatt mindennap 7 órakor kezdődik a műsor!

Uj!

Szenzációs!

Uj!

képek érkeztek Párisból.

Naponta új műsor!

Kedden utolsó előadás.

Szekelyföldi elsőrangú természetes alkalikus sós savanyúvíz.

A „Málnási Mária Forrás“

kiváló köptető és étvágyemelő szer.

Javasolva:

a torok, gége, légső heveny és idült hurutjainál, a tüdőtuberculosis minden stadiumában, a gyomor és bélhuzam hurutos bántalmainál, vérszegénységnél, köszvény és izom csuznál.

Kapható:

Minden gyógyszerésztárában, drogueriában és
fűszerkereskedésben

Kutkezelőség: **Brassó.**

A magyar kir. belügy Miniszter ur 36890/1902. számú rendelkezésével a **Málnási Mária Forrás** számára a **gyógyforrás** elnevezést engedélyezte.

A külföldi **Sellers, Gleichenberg, Emsi** drágább vizeket bizonylatok szerint jóval felülmúlja. — Tisztán, felényi borral, tejjel összeöntve iható.